Sporda Davran?? Kurallar? Anketi (Behavioral Regulations in Sports Questionnaire)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sporda Davran?? Kurallar? Anketi (Behavioral Regulations in Sports Questionnaire)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31036

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sporda Davran?? Kurallar? Anketi (Behavioral Regulations in Sports Questionnaire - BRSQ), spor ba?lam?nda bireylerin motivasyonel düzenlemelerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? Öz Belirleme Teorisi (SDT) çerçevesine dayanan bir psikolojik ölçektir. Bu ölçe?in **Türkçe uyarlamas?**, Çetinkaya ve Mutluer (2018) taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, spor bilimleri ve yüksekö?retim alanlar?nda çal??an bireylerin veya sporcular?n davran??sal düzenlemelerini incelemek için geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne ve spor ortam?na uygunlu?unu **psikometrik** aç?dan do?rulamay? amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Sporda Davran?? Kurallar? Anketi, BRSQ, motivasyon, spor psikolojisi, Öz Belirleme Teorisi, davran??sal düzenleme, Türkçe uyarlama, psikometri.

Yazarlar

Tu?ba Çetinkaya, Ceren Mutluer (Uyarlama Çal??mas?).

Amaç

Ölçe?in temel amac?, spor kat?l?m?na ili?kin bireysel davran??lar? yönlendiren motivasyon türlerini belirlemektir. Öz Belirleme Teorisi'ne uygun olarak, sporcular?n veya sporla ilgilenen bireylerin motivasyon düzeylerini; amotivasyondan ba?layarak d??sal düzenlemelere (d??sal, içe yans?t?lm??, tan?mlanm??, bütünle?mi?) ve içsel motivasyona kadar uzanan bir süreklilik üzerinde de?erlendirmek hedeflenmi?tir. Türk kültürüne yap?lan uyarlama, bu motivasyonel yap?lar?n Türkiye'deki sporcular aras?nda da geçerli olup olmad???n? tespit etmeyi amaçlam??t?r.

Bu anket, sporcular?n performans?n?, ba?l?l???n? ve genel psikolojik iyilik hallerini etkileyen temel motivasyon kaynaklar?n? anlamak için kritik bir araç sa?lar. Elde edilen veriler, antrenörlerin ve spor psikologlar?n?n sporcular için daha etkili motivasyon stratejileri geli?tirmesine olanak tan?r.

Yap?

Sporda Davran?? Kurallar? Anketi, Edward Deci ve Richard Ryan taraf?ndan geli?tirilen Öz Belirleme Teorisi (SDT) çerçevesine s?k? s?k?ya ba?l?d?r. SDT, insan davran???n?n arkas?ndaki motivasyonun derecesini ve türünü inceleyen makro bir teoridir. Ölçek, genellikle alt? temel motivasyonel düzenleme alt boyutunu ölçer:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Amotivasyon: Davran??ta bulunma niyetinin veya iste?inin olmamas?.
D??sal Düzenleme (External Regulation): Davran???n d??sal ödüller veya cezalar yoluyla kontrol edilmesi.
?çe Yans?t?lm?? Düzenleme (Introjected Regulation): Suçluluk, utanç veya ego güçlendirmesi gibi iç bask?larla davran???n sürdürülmesi.
Tan?mlanm?? Düzenleme (Identified Regulation): Davran???n ki?isel hedeflerle veya de?erlerle bilinçli olarak önemli görülmesi.
Bütünle?mi? Düzenleme (Integrated Regulation): Davran???n ki?inin özüyle ve di?er de?erleriyle tutarl? hale gelmesi (SDT'ye göre en otonom d??sal motivasyon türü).
?çsel Motivasyon (Intrinsic Motivation): Davran???n sadece keyif, ilgi ve tatmin için yap?lmas?.

Geçerlik

Çetinkaya ve Mutluer (2018) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu de?erlendirmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Çal??ma, BRSQ'nun sporcular?n motivasyonel düzenlemelerini ölçmek için uygun bir **yap? geçerli?ine** sahip oldu?unu göstermi?tir.

DFA sonuçlar?, ölçe?in Öz Belirleme Teorisi'nin öngördü?ü alt? faktörlü yap?y? Türk örnekleminde de büyük ölçüde korudu?unu teyit etmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in teorik yap?s?n?n kültürleraras? ba?lamda da tutarl? oldu?unu ve sporcular?n motivasyon düzeylerini geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l?k güvenilirli?i, Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanarak incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k analizleri, BRSQ'nun alt boyutlar?n?n ve toplam puan?n?n yüksek düzeyde bir **güvenirli?e** sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Yüksek **güvenirlik** katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemlerde uyguland???nda benzer sonuçlar verme e?iliminde oldu?unu göstermektedir. Bu, ölçe?in ara?t?rma ve uygulama amaçlar? için güvenilir bir araç oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinde, ölçe?in orijinal yap?s?n? do?rulamak amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** uygulanm??t?r. Analiz, SDT'nin motivasyonel süreklili?ini temsil eden alt? alt boyutu (Amotivasyon, D??sal Düzenleme, ?çe Yans?t?lm?? Düzenleme, Tan?mlanm?? Düzenleme, Bütünle?mi? Düzenleme ve ?çsel Motivasyon) incelemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çetinkaya ve Mutluer (2018) çal??mas?nda elde edilen uyum indeksleri (örne?in, CFI, TLI, RMSEA), modelin Türk sporcu örneklemine mükemmel veya kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? göstermi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in faktör yap?s?n?n sa?laml???n? ve ölçe?in psikometrik bütünlü?ünü kan?tlam??t?r.

Enstrüman

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Genellikle 7'li veya 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?l?r (Özgün formatta "Hiç uymuyor"dan "Tamamen uyuyor"a kadar de?i?ebilir).

Mevcut Diller: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama).

Popülasyon Grubu: Sporcular, spor kat?l?mc?lar?, beden e?itimi ö?rencileri.

Ya? Grubu: Genellikle yeti?kinler ve genç yeti?kinler (yüksekö?retim düzeyindeki sporcular veya aktif sporcular).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki üniversite ö?rencisi sporcular üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim anketi. Kat?l?mc?lardan spor yapma davran??lar?na ili?kin çe?itli motivasyonel ifadelerin kendilerine ne kadar uydu?unu belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Spor, Öz Belirleme Teorisi, d??sal motivasyon, içsel motivasyon, amotivasyon, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri Kayna??nda Belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: cerenmutluer@ibu.edu.tr (Ceren Mutluer)

Yaz??ma Adresi: Bolu Abant ?zzet Baysal Üniversitesi (Tahmini kurumsal adres, sorumlu yazar bilgisine dayanarak).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m izinleri ve olas? ücretlendirme detaylar? için sorumlu yazar Ceren Mutluer ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçl? kullan?mlarda telif haklar?

ARABPSYCHOLOGY.COM

ve izinler için orijinal geli?tiricilerin ve uyarlamay? yapan yazarlar?n yönergelerine uyulmal?d?r.

Uyarlama Y?l?: 2018.

Ek Bilgi: Ölçe?in tam metnine eri?im sa?layan bir PDF dosyas? mevcuttur. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: spor-davranisi-kurallari-anketibehavioral-regulations-in-sports-questionnaire-toad.pdf. Ayr?ca tam metin makaleye ERIC üzerinden eri?im sa?lanabilir: files.eric.ed.gov.

Referanslar

Cetinkaya, T., & Mutluer, C. (2018). Turkish adaptation of behavioral regulations in sports questionnaire and reviewing psychometry properties: Validation and reliability study. *International Journal of Higher Education, 7*(5), 185-193. doi: 10.5430/ijhe.v7n5p185

Lonsdale, C., Hodge, K., & Rose, E. A. (2008). The Behavioral Regulation in Sport Questionnaire (BRSQ): Instrument development and initial validity evidence. *Journal of Sport and Exercise Psychology, 30*(3), 323-355. (Orijinal ölçek kayna??).

Sporda Davran?? Kurallar? Anketi (Behavioral Regulations in Sports Questionnaire) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak metin içerisinde yer almamaktad?r. Maddelere eri?im için yukar?da belirtilen referans makaleye veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM